

MIROSLAV KRLEŽA:

BITKA PRI BISTRICI LESNI

Zgodba le-te podrobnosti bitke pri Bistrici Lesni je napisana v počastitev rajnega gospoda desetnika Peska Matije in šestorice mrtvih domobrancev drugega bataljona, druge stotnije, in sicer: Vida Trdaka, Franja Blažka, Štefa Loborca, Štefa Lovreka, Imbra Pecaka in Matije Imbra, ki so vsi padli pri junaškem naskoku na koto števika tri sto trinaest in tako prelili v slavo tisočletnega kraljstva Sent Istvana svojo kr. og. domobranksko kri v smislu madžarsko-hrvatske pogodbe iz l. 1868. Naj počivajo v miru!

Tako gospod rezervni deseterik Pesek Mato kakor šest junakov te naše povesti, vsi ti so od začetka živeli tisto tiho in trpko življenje, kakršno živijo milijoni naših ljudi, ki se mučijo že stoletja na našem blatu in ga vsako pomlad in jesen preorjejo, da bi iz njega potegnili pest dve zrnja ter pojedli reželj pšenične gibanice o veliki noči in o božiču, na tista dve svetla dneva, ko ne čutiš vsakdanjega bremenca v križu, ampak samo napajaš živino v hlevu ter po ves dopoldan kadiš in pljuvaš pred cerkvijo. V tisti megli tlake, robe, dimnice, podložništva, palice, ki se je že tedaj vila nad našo vasjo kakor žalna tenčica, so vsi čutili to svoje življenje kot stvar, ki jo je še Gospod Bog ustvaril, in njihov ded in praded (ne bodi jima potoženo) sta tako živela, pa kaj bi tu še mislil in kaj moreš za to?

Vse to, kakor stoji, je ustvaril Sam Gospod Bog (slava mu bodi in čast) in kmetje so pač reveži, ko jih je Sam Gospod Bog ustvaril za reveže ter je tako zapisano v župnišču in v katastru, v paragrafih na okraju in v postavah na sodišču, kamor je Gospod Bog postavil Gospo-

do, ki naj pazi na reveže kmete, da dobro spolnjujejo deset božjih zapovedi, da plačujejo davke, doklade in doplačila ter da odhajajo k vojakom.

Tako je torej naših sedem domobrancev napajalo zjutraj, opoldne in zvečer vsak svojega Cvetana in svojega Liska, in svojo bolno in sušično Rumeno, vsak božji dan poleti in pozimi, v dežju in snegu, že svojih trideset let. Orali so in kopali, sejali pšenico in ječmen, rž in ajdo, repo in koruzo, okopavali vinograd, kosili seno, otavo in otavico (ako je bila jesen srečna in topla), in to vedno od jutra do noči, da jih je zbadalo v križu, ker je naša zemlja jalova in vseča, pa jo moraš globoko zorati in dobro pognojiti, da te ne izda in zataji.

A vse to je bilo težko. Ker: ker je vse kupivno drago, torej težko je orati. Broditi moker po brazdah, sejati in vlačiti brano je težko. Vardevati živino je težko. Vol je vol in svinja je svinja, vse moraš postaviti prednje pripravljeno. Slamo, seno, rezanico, deteljo! Gnoj moraš postgrati izpod njih, živini nastlati in jo očediti, in vse to moraš, moraš, ako le en dan opustiš, ti zaziya drugi že kot polom, zato pač moraš! A vse ti gre po zlu in vse moraš sam! Sadje moraš obrati, očet stiska!

JOE GORNIK
na 15625 HOLMES AVE.

ŠE VEDNO

dela nove in popravlje stare moške in ženske obleke. Krajša in podaljšuje ženska krila po najnovejši modi.

Se priporoča

J. GORNIK

ti, konopljo otepati in tkati platno, ker je vse kupivno drago, torej moraš vse sile napeti, da ne crkneš gol in bos. Kajti: vrtaš vodnjak (brez vodnjaka ne gre) in ti pogoltne tisoče. Prebeliš hišo—to te odere; klet moraš s trsom prekriti, mlatiči ti požro desetino, ako pa hočeš sebe in družino obleči, moraš izprazniti hlev! Skrbni ni ne konca ne kraja! Žid ti odnese polne košare jajc in graha za dve tri skleda, za steklen cilindar in za trakove; opančar na sejemu te iz kože dne za te preklete opanke; davki se kopičijo, doklade te vlečejo na eno stran, financarji in orožniki pa na drugo, logarji, kance-listi, oficiali, kaplani, učitelji—vsi ti odnašajo in krajejo (kakor dihurji in kune), vsi pa udrihajo po kmetu kakor po živini. In kmet dobro vidi, da je nekako najbolj spodaj in da so nanj navalili nič koliko tega; pa čeprav vidi—kar pač vidi—kaj si je pomagal, ako mu je vse to jasno? Uradniki in orožniki, karsarne in oblasti, občine, listine, uradi—vse to se je zdelo našim junakom kakor stroj, nalašč za

to izumljen, da otipa žilo njihove življenju in da preševa njihove vreče, svinje in kobile; toda njih silno in nepremagljivo življenje je zaničevalo ves ta stroj in vse te ustanove in kadar so naši junaki razmišljali o sebi in o svojem življenju, je bilo nekako takole: tole je moja koliba, strmo streho ima in deževnica odteka na desno in na levo plat in mi torej ne teče na glavo. To ti je dobra iznajdba, da mi voda ne teče na glavo in moj pokojni ded mi je izročil v dediščino tole moje sajasto toplo streho, jaz jo zapustim sinu, kajti modra reč je to: streha nad glavo. (Če nimaš strehe, si kakor živina.) Tako ti sedim pod to svojo gobo in gledam dim, kako se kobali, nebeška voda teče in namaka oranico. Tudi to je dobro. Žena mi liže povsemo kakor pajek, v loncu se

NAPRODAJ JE

Norge ledenica, 7 kub. čevljev; v zelo dobrem stanju; dinette set s mizo, ki se raztegne, in štirimi stoli. Svetel hrastov les. Cena \$40. V prav dobrem stanju. Pokličite PO 2783.

RABITE POSTREŽBE?

ZADOVOLJNI boste, če se obrnete na tvrdko:

AUGUST KOLLANDER
6419 ST. CLAIR AVE.

Cleveland 3, Ohio

Tel. HE 4148

POŠILJAMO denar v Jugoslavijo, Trst, Italijo in v vse druge države. Vsaka pošiljatev je zavarovana.

PRODAJAMO karte za prekmorske kraje in nazaj po originalnih cenah. AMERICAN EXPRESS travel čke in darne nakaznice za uporabo v naših državah. ZABOJE za pošiljanje blaga ali živil v staro domovino. Če želite nabavi tudi določeno blago za v pakete tvrdka sama.

PREVZEMAMO zavitke od rojakov in iste točno odpremljamo na naslovnike.

SPREJEMAMO naročila za moko in druge že pripravljene zavitke kakor tudi za sireptomycin za Jugoslavijo, Avstrijo, Italijo, Nemčijo in druge države.

POMAGAMO pri nabavi POTNIŠKIH DOKUMENTOV; nudimo pomoč potnikom.

SODELUJEMO pri ureditvi raznih starokrajskih zadev.

OPRAVLJAMO NOTARSKE posle.

Za nadaljna pojasnila PIŠITE, PRIDITE, KLIČITE zanesljivo in dobro znano tvrdko:

A. KOLLANDER

mi kotlja krompir, v dimu na podstrešju bi se našlo tudi kakšno reberce. To je vse. Več mi prav niti ni treba. Dobro je živeti! V polmraku si prižgeš pipo in gledaš v volovski pari v hlevu žolte mačje oči, kjer se bleščijo kakor kresnice! Dobro je živeti!

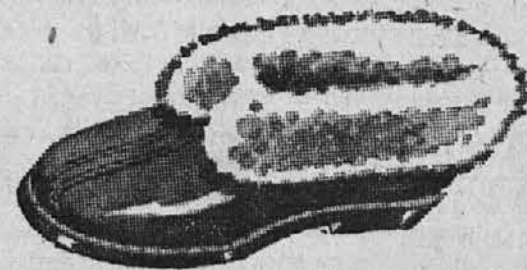
Vse te vasi in naselja, raztresena po gozdovih in globelih, so v svoji preteklosti doživljala mnogo, mnogo katastrof in ta poslednja habsburška vojna, ki je prijezdila na vas nekega večera, ko so mlatili in vejali žito na stroj ter so vsi vaški skednji odmevali od zamolklega nabijanja, ta nesrečna vojna ni bila za te ljudi ne prva ne zadnja nesreča. Nekaj kratov so pogoreli

do temelja, pomrli od kuge in kolere, od lakote in od grofovskih bičev; ko so takrat Turki predrl karlovško-podravsko, utrdbe, so ves ta kraj požgali avstrijski arkebuzirji iz Parme, Piacenze in Spezije, a španski in švicarski kondotjerji pod avstrijskimi in papeškimi prapori pa so izropali vse, kar se je le dalo, do zadnje klobase v dimu in do zadnje niti v statvah. Na te ljudi di so streljali madžarski orožniki, osemindesetniki in zelenokadraši so jim po Kustoci in Solferinu posiljevali žene in dekleta, toda ženske so porojale novorojence in še naprej z lastnimi rokami rezale popkovo s srpom ter vstajale tretji dan po porodu, mrtve pa so obličali z vinom kakor v starih poganskih časih. To, da so ob obalah evropskih morij vznikla in propadla mogočna cesarstva, da so odkrivali nove dežele, da se je življenje korenito spremenilo, vse to se tegale življenja tu prav nič ni tikalo. Pač! Pozidali so po dolinah cerkve in kazilnice: kamnate stavbe s prapori in rimskimi križi, strelovski in orglami, rešetkami in paragrafi: toda vseh teh kazilnic in uradov in cerkev včasih še ni bilo, pa bi utegnili biti, da teh cerkev, listin in paragrafov jutri spet ne bo, a Jezusovo in Sveti Jazabet in Sveti Ivan bodo spet imenovani Lisjak in Volčja Jama kakor pred tem, pa prava reč! Čast Bogu!

(Dalje prihodnjik)

Razprodaja na obuvalu iz kavčuga

MANDEL SVETUJE:
SKRBITE ZA SVOJE ZDRAVJE!

Pazite, da si ne boste zmočili nog; ravno tako ne otroških. Mi imamo polno zalogo obuvala iz kavčuga za vso vašo družino; vseh mer in po posebno nizki ceni.

Na razprodajo so tudi z volno podloženi

ŽENSKI SLIPERJI

z močnimi podplati, izjemno nizka cena

\$3.97

VISOKI ČEVLJI (BOOTS)

ZA OTROKE,

izjemne cene

\$2.95 in več

MANDEL'S SHOE STORE
6125 ST. CLAIR AVENUE

v LAUSCHETOVU HISI

Naznanilo in zahvala

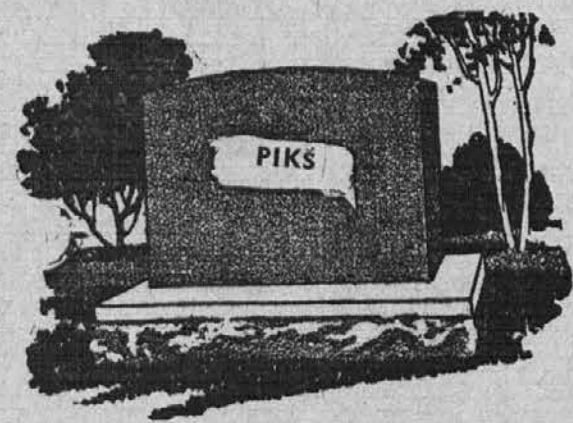
Z veliko žalostjo in bolešjo v srcu naznanjamo vsem dragim sorodnikom, prijateljem in znancem, da je preminul naš dobri in ljubljeni soprog in skrbni oče

1884

Joseph Pikš

1949

ki je previden z svetimi zakramenti zaspal v Gospodu dne 25. oktobra 1949. Dragi pokojnik je bil rojen dne 22. aprila 1884 v vasi Visoko, župnija Senčur pri Kranju na Gorenjskem. Pogreb se je vršil dne 28. oktobra iz pogrebnege zavoda Anton Grdina in Sinovi v cerkev sv. Vida. Pogrebno sv. mašo zadušnico z asistenco je daroval preč. g. Rt. Rev. Msgr. B. J. Ponikvar ob asistenci č. gg. Rev. Francis M. Baraga in Rev. Victor N. Tomca. Po pogrebni sv. maši pa je bilo truplo prepeljeno na pokopališče Kalvarija ter ondi položeno k zemeljskemu počitku v družinsko grobnico.

Na tem mestu se predvsem zahvalimo č. g. Rev. Francis M. Baragi, ki je pokojnika previdel z svetimi zakramenti in to ne samo pred smrtjo, pač pa ga je obiskal prav čisto v njegovi bolezni in mu tekom njegove bolezni večkrat podelil sv. zakramente. Dalje se mu tudi zahvalimo za asistenco pri sv. maši. Za vse to Rev. Baragi prav iskrena zahvala in Bog plačaj.

Naša iskrena zahvala preč. g. Rt. Rev. B. J. Ponikvarju za opravljeno pogrebno sveto mašo zadušnico, kakor tudi za druge pogrebne molitve, ki jih je opravil ob krsti pokojnika. Prav tako se mu tudi zahvalimo, ker je pokojnika spremljal iz pogrebnege zavoda Anton Grdina in Sinovi v cerkev sv. Vida in od tam na Kalvarijo vse do njegovega groba. Tudi njemu iskreni Bog plačaj.

Dalje naša iskrena zahvala č. g. Rev. Victor N. Tomcu za asistenco pri sv. maši.

A Ti, predragi in ljubljeni soprog in dobri oče, počivaj v miru in lahka naj Ti bo gruda ameriška; duši Tvoji blagi pa večni mir, ki Ti ga iz srca želimo. Spočij se od napora in truda, a pri dobrem Bogu pa uživaj večno veselje in družbi izvoljenih.

Tvoji žalujoči ostali:

LOUISE PIKŠ, soproga

TONY PIKŠ, sin

MARY poročena BOND, hči

ter VNUKI in VNUKINJE

Cleveland, Ohio, 28. novembra 1949.

Še prav posebno zahvalo pa dolgujemo Mr. in Mrs. Anton Gregorač za vso tako velikodušno pomoč, ko so nam tako vneto pomagali.

Zahvala vsem, ki so pokojnika kropili in molili za mir in pokoj njegove duše ter prav tako vsem, ki so se udeležili pogreba, zlasti sv. maše ter potem spremlili pokojnika vse do njegovega groba.

Dalje zahvala za izraze sožalja bodisi pismeno ali ustmeno.

Iskrena zahvala pogrebniemu zavodu Anton Grdina in Sinovi za vso provrstno postrežbo in pa za tako vzorno vodstvo pogreba.

Končno se zahvalimo prav vsem, ki so nam ob tej žalostni uri kaj dobrega storili in nam na en ali drugi način pomagali. Vsem skupaj še enkrat naš prav iskreni: Bog plačaj.

Veselo ono,
ki videlo ga ni oko
ter slišalo ga ni uho,
ter ga čutilo ni srce
in ki presega vse želje.